

მუხლი 329. ოფერტის გაკეთება

1. ხელშეკრულების დადების შესახებ წინადადება (ოფერტი) ითვლება შეთავაზებულად, თუ ამ წინადადებაში, რომელიც მიმართულია ერთი ან რამდენიმე პირისადმი, გამოხატულია, რომ წინადადების მიმცემი (ოფერენტი) თანხმობის (აქცეპტის) შემთხვევაში მზადაა შეასრულოს თავისი წინადადება.
2. წინადადება, რომელიც მიმართულია პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი, წარმოადგენს მოწვევას ოფერტზე, თუ ამ წინადადებაში სხვა რამ არ არის პირდაპირ მითითებული.

I. ცნება და მნიშვნელობა.....	1
II. ოფერტის ნიშნები.....	2
1. კონკრეტული პირისადმი ან პირთა განსაზღვრული წრისადმი მიმართვა.....	2
2. ოფერტის განსაზღვრულობა.....	2
3. ბოჭვის ნება.....	4
III. მოწვევა ოფერტზე.....	5

I. ცნება და მნიშვნელობა

ოფერტის და აქცეპტის მეშვეობით ხელშეკრულების დადება არის სახელშეკრულებო ურთიერთობის წარმოშობის ჩვეულებრივი მოდელი.¹ 1

ხელშეკრულების დადების თაობაზე წინადადების შეთავაზება არის ოფერტი. პირი, რომელიც აკეთებს ასეთ წინადადებას იწოდება ოფერენტად. ოფერტის ადრესატის თანხმობა მიიღოს ეს წინადადება და დადოს ხელშეკრულება არის აქცეპტი, ხოლო თანხმობის გამოხატველი პირი იწოდება აქცეპტანტად. 2

ოფერტი არის ცალმხრივი მიღებასავალდებულო ნების გამოვლენა (იხ. 51-ე მუხლი). ადნიშნული იმას გულისხმობს, რომ ნების გამოვლენა ნამდვილია მაშინ, როდესაც ის მიდის მის ადრესატთან. სწორედ ამ მომენტში იბოჭება ოფერენტი მის მიერ შეთავაზებული ოფერტის პირობებით. ოფერტი თავისთავად გარიგებას არ წარმოადგენს, რადგან დამოუკიდებლად არ წარმოშობს სამართლებრივ შედეგს. სამართლებრივი შედეგი ოფერტს მხოლოდ მაშინ მოჰყვება, როდესაც ოფერტის ადრესატი — აქცეპტანტი ამ ნებას მიიღებს და დათანხმდება ხელშეკრულების 3

¹ ევროპის გაერთიანების ყველა სამართლებრივ სისტემაში ოფერტ-აქცეპტის მოდელი ხელშეკრულების დადების პროტოტიპი იყო. ის ასევე ძირითადი მოდელია საქონლის საერთაშორისო ნასყიდობის ხელშეკრულებათა შესახებ ვენის 1980 წლის კონვენციაში, ასევე უნიდროას პრინციპებში. *Lando/Beale* (eds.), *Principles of European Contract Law, Parts I and II (Combined and Revised)*, prepared by the Commission of European Contract Law, Kluwer Law International, The Hague/London/Boston, 2000, p. 161.

დადებაზე.² აქცეპტივ მიღებასავალდებულო ნების გამოვლენაა, რომელიც ნამდვილია აქცეპტის ადრესატთან (ოფერენტთან) მისვლის მომენტში. სწორედ, ამ მომენტში იდება მხარეებს შორის ხელშეკრულება და ისინი იბოჭებიან ნაკისრი ვალდებულებებით.

- 4 არაა აუცილებელი, რომ წინადადება ხელშეკრულების დადების თაობაზე გაკეთდეს წერილობითი ფორმით, ის შესაძლოა ასევე განხორციელდეს ზეპირად.

II. ოფერტის ნიშნები

- 5 329 I მუხლი წარმოაჩენს ოფერტის მახასიათებელ ნიშნებს. კერძოდ, ხელშეკრულების დადების თაობაზე წინადადების ოფერტად კვალიფიცირებისთვის ის უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

- მიმართული იყოს კონკრეტული პირისადმი ან პირთა განსაზღვრული წრისადმი;
- ჰქონდეს საკმარისად განსაზღვრული ხასიათი;
- ნათლად მოიცავდეს ბოჭვის ნებას ანუ წინადადების მიმცემის (ოფერენტის) მზადყოფნას აქცეპტის (თანხმობის) შემთხვევაში შეიბოჭოს თავი ხელშეკრულების პირობებით (ხელშეკრულების დადების განზარხვა).

1. კონკრეტული პირისადმი ან პირთა განსაზღვრული წრისადმი მიმართვა

- 6 ოფერტი შესაძლოა მიმართული იყოს, როგორც ერთი, ისე რამოდენიმე პირისადმი. თუმცა, ნებისმიერ შემთხვევაში აქ საუბარია განსაზღვრულ პირებზე, ანუ თვით ოფერტში ისინი უნდა იყვნენ იდენტიფიცირებული ანუ ოფერტიდან ნათლად და ცალსახად უნდა ჩანდეს, რომ ოფერენტმა წინადადება გაუკეთა სწორედ ამ კონკრეტულ პიროვნებას (ან პირთა წრეს) და არა სხვა ვინმეს.

2. ოფერტის განსაზღვრულობა

- 7 ოფერტი უნდა იყოს საკმარისად განსაზღვრული. აღნიშნული, როგორც წესი, იმას გულისხმობს, რომ ოფერტი უნდა მოიცავდეს ხელშეკრულების არსებით პირობებს ანუ ოფერტის ადრესატისთვის ნათელი უნდა იყოს, რომ მას სთავაზობენ ხელშეკრულების დადებას გარკვეული პირობებით და მას შეუძლია ისინი მიიღოს ან არ მიიღოს.

- 8 ეს მუხლი პირდაპირ არ უთითებს არსებითი პირობებზე, თუმცა 327 I მუხლის თანახმად, *ხელშეკრულება დადებულად ითვლება, როცა მხარეები შეთანხმდებიან ყველა არსებით პირობაზე*. ამდენად, იმისათვის, რომ წინადადება ოფერტად იქნას მიჩნეული, აუცილებელია მასში არსებითი პირობების ჩამოყალიბება, რადგან მისი მიმღების მიერ ამ პირობებზე მარტივად გამოხატული თანხმობით შესაძლებელი

² იხ. *კანტურია*, სკ-ის კომენტარი, წიგნი III, 2001, მუხ. 329, გვ. 118-119.

გახდეს ხელშეკრულების დადება.

ამავდროულად, დასაშვებად არის მიჩნეული ისეთი სიტუაციაც, როდესაც ოფერტი 9
დეტალურად არ მოიცავს ყველა არსებით პირობას, რადგან მისი განსაზღვრა მხარეებმა
სამომავლოდ მოიტოვეს. მაგ. ნასყიდობის ხელშეკრულებაში შესაძლოა ფასი პირდაპირ
არ იყოს მითითებული და დაფიქსირდეს მოგვიანებით, თუ მისი განსაზღვრის
საშუალება ოფერტში თავიდანვე გათვალისწინებულია (იხ. 477 III).³

მეტიც, თანამედროვე სახელშეკრულებო სამართალი იცნობს მიდგომას, რომლის 10
თანახმად, ოფერტში ისეთი არსებითი პირობების განუსაზღვრელად დატოვებამ,
როგორცაა მისაწოდებელი საქონლის ან გასაწევი მომსახურების აღწერა, ფასი,⁴
შესრულების ადგილი, დრო და სხვ., შესაძლოა თვით ოფერტი არ გახადოს
განუსაზღვრელი. ეს იმაზეა დამოკიდებული სურთ თუ არა მხარეებს მხოლოდ
ურთიერთობაში შესვლა. შესაძლოა პირობები განისაზღვროს შეთანხმების ტექსტის
განმარტებით, უფრო მეტიც განუსაზღვრელობა გადაილახოს მხარეთა შორის
დამკვიდრებულ პრაქტიკაზე ან ჩვეულებებზე მითითებით. მაგ. მხარეები წლების
განმავლობაში ანახლებდნენ ხელშეკრულებას კომპიუტერული მომსახურების შესახებ.
ახალი ბიუროს გახსნისას ერთმა მხარემ მოითხოვა იქ არსებული
კომპიუტერებისთვისაც ანალოგიური მომსახურების გაწევა, რასაც მეორე მხარე
დათანხმდა. მიუხედავად იმისა, რომ ოფერტში არ იყო მითითებული ყველა არსებითი
პირობა, ხელშეკრულება დაიდო, რადგან აღნიშნული პირობები შეივსო მანამდე
დადებული ხელშეკრულებებიდან, რაც თავის მხრივ, მხარეთა შორის დამკვიდრებული
პრაქტიკის ნაწილს წარმოადგენს.⁵

იმ შემთხვევაში, როდესაც წინადადება ხელშეკრულების დადების თაობაზე მოიცავს 11
მრავალ გვერდს, მისი ოფერტად კვალიფიცირება, როგორც წესი, დასაშვებია, თუ ის

³ იხ. United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, 1980, Art.14; შდრ. კონვენციის მე-14 და 55-ე მუხლები. ამ ორი მუხლის ურთიერთიმართებასთან და არსებული წინააღმდეგობის მიზეზებთან დაკავშირებით იხ. *Jorge Oviedo Albán, Commentary on the manner in which the UNIDROIT Principles may be used to interpret or supplement CISG Article 14, 2005, <http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/principles/uni14.html>* (ბოლო გამოცემა: 18.08.16).

⁴ საქონლის საერთაშორისო ნასყიდობის ხელშეკრულებათა შესახებ ვენის კონვენციის 55-ე მუხლის თანახმად, ხელშეკრულება ნამდვილად ითვლება მაშინაც, თუ ფასი არ არის განსაზღვრული და არც გარემოებებიდანაა შესაძლებელი მისი განსაზღვრა. ამ შემთხვევაში, თუ გარემოებები საპირისპიროზე არ უთითებენ, მხარეებმა იგულისხმეს იმ ფასით ხელშეკრულების დადება, რაც ჩვეულებრივ ასეთი ტიპის საქონელზე იყო ხელშეკრულების დადების მომენტში. United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, 1980, Art. 55.

⁵ იხ. *Kleinheisterkamp*, in: Vogenauer/Kleinheisterkamp (ed.), *Commentary on the UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts*, 2009, Art. 2.1.2, pp. 217-313. Comment on Arts 2.1.2.

შესაძლოა გადაიზარდოს ხელშეკრულებაში ადრესატის მიერ მარტივად ჩამოყალიბებული პასუხით: „კი“, ან „ვიღებ“.

12 პრაქტიკაში, საკითხი უფრო გაიოლებულია, როცა ხშირად გამოყენებადი ხელშეკრულებები იღება (მაგ. ნასყიდობა; ქირავნობა), სადაც რაიმე საპირისპირო ნების გამოვლენის არარსებობისას, იგულისხმება, რომ მხარეები თავიანთი ხელშეკრულების დეტალებს ტოვებენ სამართლის შესაბამისი დისპოზიციური ნორმების რეგულაციის ქვეშ.⁶ მაგ. თუ პირი მაღაზიაში იღებს საყოფაცხოვრებო ტექნიკას, რომელიც მიაქვს გასასვლელ დახლთან, ყიდვის ფასად მიჩნეულ უნდა იქნას იარლიყზე მითითებული ფასი, ხოლო ამ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ყველა უფლება-მოვალეობა (ნაკლის შემთხვევაში მყიდველის უფლებები და სხვ) მოწესრიგდება ნასყიდობის ხელშეკრულების ნორმებით, ისე, რომ მხარეებს არ სჭირდებათ გარიგების დადების პროცესში ამის თაობაზე შეთანხმება.

13 კონტინენტური ევროპის სამართლებრივი სისტემის ქვეყნებში ასეთ მიდგომას, განაპირობებს დისპოზიციური ნორმების არსებობა, რაც იძლევა იმის საშუალებას, რომ კონტრაქტები გაცილებით ნაკლები მოცულობის იყოს დოკუმენტალურად, ვიდრე საერთო სამართლის სისტემის ქვეყნებში, სადაც მხარეები ერთმანეთთან განიხილავენ და ხელშეკრულებაში ითვალისწინებენ თითოეულ დეტალს, თითოეულ შემთხვევას, რაც შესაძლოა მათ შორის მომავალში წარმოიშვას.

3. ბოჭვის ნება

14 შემდეგი კრიტერიუმი, რითაც უნდა გაიმიჯნოს მხარემ ხელშეკრულების დასადებად ოფერტი გააკეთა თუ უბრალოდ სახელშეკრულებო მოლაპარაკებები დაიწყო, არის ოფერტში გამოხატული ბოჭვის ნება. ოფერენტი იბოჭება მის მიერ გაკეთებული ოფერტით, აღნიშნული იმას გულისხმობს, რომ ოფერტის ადრესატის თანხმობის შემთხვევაში, ოფერენტი ავტომატურად ხდება სახელშეკრულებო ურთიერთობის მხარე და იბოჭება იმ სახელშეკრულებო პირობებით, რაც მან ოფერტში განსაზღვრა. შესაბამისად, თუ ის არ შეასრულებს ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებებს, მას დააწვევა პასუხისმგებლობა სახელშეკრულებო ვალდებულების დარღვევისთვის (394-407-ე მუხლების მიხედვით). თუ ოფერენტის წინადადებაში არ არის ასეთი ნება გამოხატული, მაშინ ეს იქნება არა ოფერტი, არამედ მოწვევა სახელშეკრულებო მოლაპარაკებისკენ, მოწვევა ოფერტზე.⁷

⁶ *Markesinis/Lorenz/Dannemann, The German Law of Obligations: The Law of Contracts and Restitution : A Comparative Introduction, 1997.*

⁷ იხ. *კანტურია*, სკ-ის კომენტარი, წიგნი III, 2001, მუხ. 329, გვ. 122.

ბოჭვის ნება იშვიათადაა გამოხატული აშკარად, ამიტომ, უმეტეს შემთხვევაში, ის უნდა გამოიკვეთოს, დადგინდეს კონკრეტული საქმის გარემოებებიდან. ის, თუ რა გზით წარმოაჩინეს მხარე წინადადებას (მაგ. წინადადების პირდაპირ ოფერტად მოხსენიება) არის ძალიან მნიშვნელოვანი, თუმცა არაგადამწყვეტი მითითება სავარაუდო განზრახვის თაობაზე. უფრო მეტი დატვირთვა შესაძლოა ჰქონდეს წინადადების შინაარსს და ადრესატებს. ანუ, რაც უფრო დეტალური და განსაზღვრულია წინადადება, უფრო მეტად მიუთითებს იმაზე, რომ ის არის ოფერტი. ანალოგიურად, ერთი ან მეტი განსაზღვრული პირების მიმართ გაკეთებული წინადადებაც უფრო სავარაუდოა რომ ოფერტი იყოს, ვიდრე ზოგადად საზოგადოების მიმართ.⁸

III. მოწვევა ოფერტზე

ძალიან მნიშვნელოვანია გაიმიჯნოს ორი, ერთმანეთთან ახლოს მდგომი ინსტიტუტი — ოფერტი და მოწვევა ოფერტზე. თითოეული მათგანისთვის დამახასიათებელი ნიშნების გაუთვალისწინებლობამ შესაძლოა მათი არასწორი კვალიფიკაცია გამოიწვიოს. 16

ბოჭვის ნება ეს არის გამიჯვნის მთავარი კრიტერიუმი, რითაც ოფერტი განსხვავდება ოფერტზე მოწვევისაგან. ცალკეულ შემთხვევებში გამიჯვნა განმარტების საკითხია, რაც დგინდება ადრესატის მიერ ქმედების განმარტების ობიექტური შესაძლებლობით.⁹ 17

მოწვევა ოფერტზე, ჩვეულებრივ, ხასიათდება შემდეგი ნიშნებით: ის ყოველთვის მიმართულია პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი; შესაძლოა შეიცავდეს ალტერნატიულ წინადადებებსაც, რომლებიც შესაძლოა არც იყოს კონკრეტიზირებული; მის პირობებს არ აქვს იმპერატიული ხასიათი, ადრესატს შეუძლია სხვა პირობების შეთავაზებაც; არ ბოჭავს მოწვევის გამკეთებელს. 18

329 II მუხლის თანახმად, *თუ წინადადება ხელშეკრულების დადების შესახებ კეთდება პირთა განუსაზღვრელი წრის მიმართ, ეს არის მოწვევა ოფერტზე, თუ წინადადებაში სხვა რამ არ არის პირდაპირ მითითებული.* 19

მართალია, აღნიშნული ნაწილი აპელირებს პირთა განუსაზღვრელ წრეზე, მაგრამ ეს კრიტერიუმი არ არის გადამწყვეტი ფაქტორი იმისთვის, რომ წინადადება დაკვალიფიცირდეს ოფერტზე მოწვევად. ყველა სამართლებრივი სისტემა აღიარებს, რომ არსებობს გარკვეული სიტუაციები, როდესაც საზოგადოების მიმართ გაკეთებული წინადადება განიხილება, როგორც ოფერტი.

⁸ Kleinheisterkamp, in: Vogenauer/Kleinheisterkamp (ed.), Commentary on the UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts, 2009, Art. 2.1.2, pp. 217-313.

⁹ იხ. კროპპოლერი, გსკ-ის სასწავლო კომენტარი, თარგმანი, გვ. 71.

- 20 სამეცნიერო წრეებში არ არის ერთგვაროვანი პოზიცია იმასთან დაკავშირებით, თუ რა არის რეკლამა, ასევე ნებისმიერი სხვა წინადადება, რომელიც მიმართულია პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი და მოიცავს საქონლის, მომსახურების თუ პირთა სამუშაოს აღწერას, მაგ. საგაზეთო განცხადებები, პროსპექტუსები, სავაჭრო კატალოგები, მაღაზიის გარე ვიტრინების გაფორმება და სხვა. მეცნიერთა ნაწილი მიიჩნევს, რომ ეს არის მოწვევა ოფერტზე.¹⁰ აღნიშნული პოზიცია განსაკუთრებით მხარდაჭერილია გერმანულ სამართლებრივ სისტემაში.¹¹ აღნიშნული პოზიციის თანახმად, წინადადება, რომელიც მიმართულია პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი ანუ მას არ ჰყავს კონკრეტული ადრესატი და გაკეთებულია ისეთ პირობებში, რომ შეუძლია გამოიწვიოს განუსაზღვრელი რაოდენობის გამოხმაურება, არ აკისრებს რაიმე პასუხისმგებლობას იმ პირს, რომელმაც ის გააკეთა¹² — ასეთ მოწვევას შესაძლოა მოჰყვეს სახვადასხვაგვარი გამოხმაურებები, რაც არ ჩაითვლება აქცეპტად. საწინააღმდეგოს დაშვებისას, შემთავაზებული აღმოჩნდებოდა ძალიან რთულ ვითარებაში ხელშეკრულებათა გადაჭარბებული რაოდენობის შემთხვევაში. პირი, რომელიც გამოემხაურება მოწვევას, თვითონ აკეთებს ოფერტს და საბოლოოდ, ხელშეკრულების დადება დამოკიდებულია მომწვევზე, ანუ ის ხდება ასეთ შემთხვევაში აქცეპტანტი.
- 21 თუმცა არსებობს განსხვავებული მიდგომა, მაგ. შვეიცარიის ვალდებულებითი კოდექსის 7 III მუხლი მკაფიოდ ადგენს, რომ საქონლის წარმოდგენა მასზე ფასის მითითებით, ჩვეულებრივ, ითვლება ოფერტად.¹³
- 22 როგორც აღნიშნა, მთავარი კრიტერიუმი უნდა იყოს ბოჭვის ნება. პირთა განუსაზღვრელი წრისადმი გაკეთებული წინადადება მიჩნეულ უნდა იყოს ოფერტად, თუ მასში აშკარად იკვეთება ბოჭვის ნება და თითოეულთან ხელშეკრულების დადების სურვილი. სწორედ ამას უნდა გულისხმობდეს 329 II მუხლის მეორე წინადადება — **თუ ამ წინადადებაში სხვა რამ არ არის პირდაპირ მითითებული.**
- 23 ანალოგიურ მიდგომას ანვითარებს კერძო სამართლის უნიფიკაციის აქტებიც. წინადადებები, რომლებიც არაა გაკეთებული ერთი ან რამდენიმე განსაზღვრული პირისადმი (განცხადებები, პოსტერები, ვიტრინები, სატენდერო განცხადებები და სხვ) ჩვეულებრივ მიიჩნევიან ოფერტად, თუ მათში გამოხატულია ბოჭვის ნება აქცეპტის

¹⁰ იხ. *ჰანტურია*, სკ-ის კომენტარი, წიგნი III, 2001, მუხ. 329, გვ.123-125.

¹¹ *Markesinis/Lorenz/Dannemann*, The German Law of Obligations: The Law of Contracts and Restitution : A Comparative Introduction, 1997; ასევე იხ. *კროპჰოლერი*, გსკ-ის სასწავლო კომენტარი, თარგმანი, გვ. 71.

¹² იმ პირს, ვინც აკეთებს მოწვევას ოფერტზე, ვერ აიძულებ დადოს ხელშეკრულება, თუმცა შესაძლოა მას დაეკისროს პასუხისმგებლობა არაკეთილსინდისიერი რეკლამის წარმოებისთვის.

¹³ Art 7(3), Federal Act of the Amendment of Swiss Civil Code. Part Five: The Code of Obligation, of 30 March 1911 (Status as of 11 July 2014).

განხორციელების შემთხვევაში.¹⁴ მაგრამ თუ წინადადება გაკეთებულია ისეთ გარემოებებში, სადაც სავარაუდოდ, მეორე მხარის პიროვნული მახასიათებლები მნიშვნელოვანია, ასეთი წინადადება ჩვეულებრივ მიჩნეულია მოწვევად. მაგ. განცხადება დასაქმების თაობაზე არ ავალდებულებს განმცხადებელს დაასაქმოს პირი, რომელიც სთავაზობს თავის მომსახურებას და შეესაბამება წაყენებულ მოთხოვნებს. ასევე ოფერტზე მოწვევად მიჩნეულია აუქციონზე საქონლის შეთავაზება (მოწვევა ფასის შეთავაზებაზე). აუქციონისტს შეუძლია არ მიიღოს წინადადება და გამოწვიოს საქონელი, თუ ყველაზე მაღალი ღირებულების შეთავაზება არის ძალიან მცირე. ფასის შეთავაზება არის ოფერტი, რომელიც მიღებულია, თუ მოხდა ჩაქუჩის დარტყმა.¹⁵

ასევე არ არის ერთგვაროვანი აზრი იმასთან მიმართებაში, თუ რა არის მაღაზიის შიდა ვიტრინაში, ასევე დახლებზე და თაროებზე საქონლის განთავსება ან ავტომატში საქონლის განთავსება ასორტიმენტის მითითებით. ნებისმიერ შემთხვევაში აღნიშნული წინადადება მიმართულია პირთა განუსაზღვრელი წრისდამი, თუმცა ზოგიერთი ავტორის აზრით, ამ შემთხვევაში წინადადებიდან იკვეთება მისი გამკეთებლის ნება დადოს ხელშეკრულება ყველასთან, ვინც გამოემხაურება წინადადებას, ამდენად ის არის ოფერტი.¹⁶ რადგან ის ოფერტია, ფასის გადახდის შემთხვევაში, მყიდველს გამყიდველისგან აქვს საქონლის მისთვის გადაცემის მოთხოვნის უფლება.

თუმცა არიან ავტორები, რომლებიც ასეთ წინადადებებს ოფერტზე მოწვევად მიიჩნევენ. ასეთი მიდგომა, გარკვეულწილად, ანგლო-ამერიკულ სამართალში განვითარებული შეხედულებების¹⁷ მხარდაჭერაა, რა შემთხვევაშიც ამოსავალია არა სამართლებრივი, არამედ ეკონომიკური გადაწყვეტილება. კერძოდ, მიზანი იმ შედეგების თავიდან აცილებაში მდგომარეობს, რაც შესაძლოა მოჰყვეს საპირისპირო გადაწყვეტილების მიღებას, მაგ. თუ ასეთი წინადადება ოფერტად ჩაითვლებოდა, რა მოხდებოდა თუ პოტენციურ გამყიდველს გაუთავდებოდა ის საქონელი, რის გაყიდვასაც სთავაზობდა. რეალურად, პრაქტიკაში ასეთი შედეგები აცილებული იქნება, თუ სიტუაცია ფორმულირდება ისე, რომ წინადადების ოფერტად კვალიფიცირება დამოკიდებული იქნება საქონლის მარაგის არსებობაზე. სწორედ ამაზე აპელირებს ევროპის სახელმწიფოებო სამართლის პრინციპების 2:201 მუხლის მესამე ნაწილი, რომელიც ადგენს, რომ პროფესიონალი მიმწოდებლის მიერ საჯარო განცხადებაში (რეკლამაში),

¹⁴ *Bar/Clive* (ed.), *Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law, DCFR, Vol. I, 2009*, p. 117; გარდა ტერმინთა ერთიანი ჩარჩო პროექტისა, მსგავს მიდგომას ავითარებს ასევე ევროპის სახელმწიფოებო სამართლის პრინციპები, ასევე უნიდროას პრინციპები.

¹⁵ იქვე, გვ. 117.

¹⁶ იხ. *კროპპოლერი*, გსკ-ის სასწავლო კომენტარი, თარგმანი, გვ. 71.

¹⁷ იხ. *Beatson, Anson's law of contract*, 28th edition, 2002, p. 33; ასევე საქმე: *Pharmaceutical Society of Great Britain v Boots* (1953) 1 QB 401 <http://www.bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/1953/6.html> (ბოლო გამოხმობა: 22.08.16).

კატალოგში ან საქონლის ვიტრინაზე, დახლზე გაკეთებული წინადადებები განსაზღვრულ ფასად საქონლის მიწოდების ან მომსახურების გაწევის თაობაზე, ივარაუდება ოფერტად მანამ, სანამ საქონლის მარაგი ან მიმწოდებლის შესაძლებლობა მიაწოდოს მომსახურება არ არის ამოწურული.¹⁸ თითქმის ანალოგიურ, მცირედი სხვაობით რეგულაციას ითვალისწინებს ტერმინთა ერთიანი ჩარჩო პროექტი, თითქმის ანალოგიური ეფექტი აქვს ასევე უნდოროს პრინციპებით გათვალისწინებულ რეგულაციასაც.¹⁹

26 ზოგიერთი ქვეყნის კანონმდებლობა ცალკე აწესრიგებს საჯარო ოფერტს, როგორც ოფერტის განსაკუთრებულ სახესხვაობას. საჯარო ოფერტად მიჩნეულია წინადადება, რომელიც კეთდება ყველას და თითოეულის მიმართ და მას აქვს ოფერტის ძალა, თუ თითოეულ მოცემულ მომენტში ის შესაძლოა აქცეპტირებულ იქნას მხოლოდ რომელიმე ერთი პირის მიერ და თუ ის შესაძლოა ნებისმიერ მომენტში იყოს მოხსნილი ახალი აქცეპტის შემოსვლამდე. საჯარო ოფერტს აქვს თავისი ნიშნები: პირველ რიგში ის უნდა იყოს წინადადება, საიდანაც იკვეთება რომ მისი გამკეთებელის განზარზვაა დადოს ხელშეკრულება; შემდგომ უნდა შეიცავდეს ყველა იმ პირობას, რომელიც კანონის მიერ მიჩნეულია არსებითად ან ასეთად მიჩნეულია თვით ამ ხელშეკრულების ბუნებიდან გამომდინარე. და ბოლოს, წინადადებიდან ნათელი უნდა იყოს მზაობა ხელშეკრულების დადებისა ყველასთან. ვინც გამოეხმაურება მას. საჯარო ოფერტი მოწვევისგან განსხვავებით იწვევს სახელშეკრულებო-სამართლერივი ხასიათის შედეგებს, ის ბოჭავს წინადადების შეთავაზებელს. აქცეპტის შემთხვევაში ხელშეკრულება იდება და თუ არ განხორციელდება შესრულება, დგება პასუხისმგებლობა სახელშეკრულებო ვალდებულების დარღვევისათვის.²⁰

¹⁸ Principles of European Contract Law (PECL), 1998, Art. 2:201 (3); საფრანგეთში, ბელგიასა, ლუქსემბურგში და რიგ სხვა ქვეყნებში მაგ. ნივთის ფასთან ერთად განთავსება ვიტრინაში და თვითმომსახურების დახლებზე განიხილება, როგორც ოფერტი. დანიაში მხარდაჭერილია მოსაზრება, რომ განცხადებები (რეკლამები) ინტერაქტიულ მედიაში, როგორცაა ინტერნეტი არის მბოჭავი ოფერტები. რაც შეეხება ინგლისს, გერმანიას, ესტონეთს, შვედეთს — აქ როგორც წესი, ასეთი საქონლის განთავსება მიჩნეულია მოწვევად ოფერტზე იხ. *Lando/Beale* (eds.), Principles of European Contract Law, Parts I and II (Combined and Revised), prepared by the Commission of European Contract Law, Kluwer Law International, The Hague/London/Boston, 2000, p. 162

¹⁹ Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference (DFRC), 4:2013 (3); UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts., <http://unilex.info/dynasite.cfm?dssid=2377&dsmid=109294> (ბოლო გამოხმობა: 22.08.16).

²⁰ *Садиков*, Комментарий к статье 437 ГК РФ., Комментарий к Гражданскому кодексу РФ части первой (постатейный) (под ред. О.Н.Садикова), 2005.